

HRVATSKO
KATOLIČKO
SVEUČILIŠTE
ZAGREB
UNIVERSITAS
STUDIORUM
CATHOLICA
CROATICA
ZAGREBIA

Detaljni izvedbeni plan

Akademski godina:

2024/2025

Semestar:

Zimski

Studiji:

Povijest (R) (izborni)
Komunikologija (R) (izborni)
Psihologija (R) (izborni)
Sestrinstvo (R) (izborni)
Sociologija (R) (izborni)
Sestrinstvo (I) (izborni)

Godina studija:

1

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU

Naziv kolegija: Epidemije, medicina i društvo kroz povijest

Kratica kolegija: IZBP-162

Status kolegija: Obvezni

ECTS bodovi: 4

Šifra kolegija: 198067

Preduvjeti za upis kolegija: Nema

Ukupno opterećenje kolegija

Vrsta nastave

Ukupno sati

Predavanje

30

Seminar

15

Mjesto i vrijeme održavanja nastave: HKS - prema objavljenom rasporedu

II. NASTAVNO OSOBLJE

Nositelj kolegija

Ime i prezime: Puljizević Kristina

Akademski stupanj/naziv:

Izbor: izvanredni profesor

Kontakt e-mail:

kristina.puljizevic@unicath.hr

Telefon:

Konzultacije: Prema objavljenom rasporedu

Suradnici na kolegiju

III. DETALJNI PODACI O KOLEGIJU

Jezik na kojem se nastava održava: Hrvatski

Opis kolegija	<p>Prateći predmet i metode socijalne povijesti medicine analizira se odnos čovjeka prema epidemijama i bolestima koje su u pojedinim periodima „paralizirale“ ljudsko društvo, utjecale na gospodarska kretanja, demografsku sliku te mentalitet. Predmet je koncipiran kronološki i tematski. Studenti će se upoznati s pojavama prvih epidemija koje se bilježe prihvaćanjem sjedilačkog načina života. Analizirat će se potom antička medicina koja je predstavljala temelj medicinskih odgovora na izazove bolesti sve do novog vijeka. Pratić će se srednjovjekovni fenomen lepre te utjecaj posebno razornih epidemija kuge počevši od Crne smrti 1348. nadalje. Analizirat će se dvojbene uzroci nestanka pojedinih bolesti (poput lepre i kuge), uvjeti oko nastajanja novih (poput sifilisa u 16. stoljeću), promjena senzibiliteta društva prema trajno prisutnim bolestima (tuberkuloza) te prema iznenadnim epidemijama u 19. stoljeću (kolera). Naznačit će se rastuća uloga medicine i interes državnih struktura tijekom 18. i 19. stoljeća u sprječavanju i liječenju bolesti. Naposljetku, analizirat će se prva post moderna zarazna bolest, AIDS, u vremenu u kojem se društvo već oprostilo od velikih i razornih epidemija.</p>	
Očekivani ishodi učenja na razini kolegija	<p>1. Ovladati temeljnim pojmovima iz povijesti medicine. 2. Prepoznati temeljne procese iz socijalne povijesti medicine i povijesti epidemija. 3. Razlikovati procese pojedinih povijesnih razdoblja tematski vezanih uz socijalnu povijest medicine sukladno historiografskim pristupima i istraživačkim dostignućima. 4. Razložiti kauzalnost povijesnih procesa obrađenih kroz nastavu. 5. Analizirati povijesne izvore na zadanu temu.</p>	
<i>Literatura</i>		
Obavezna	<p>Horbec, Ivana. Zdravlje naroda – bogatstvo države. Prosvijećeni apsolutizam i počeci sustava javnoga zdravstva u Hrvatskoj. Zagreb: Hrvatski institut za povijest, 2015.</p> <p>Blažina Tomić, Zlata. Kacamorti i kuga: utemeljenje i razvoj zdravstvene službe u Dubrovniku. Zagreb – Dubrovnik: HAZU Zavod za povijesne znanosti u Dubrovniku, 2007. (odabrana poglavlja)</p> <p>Grmek, Mirko Dražen. Povijest side: počeci, širenje i uzroci jedne epidemijske bolesti naših dana. Zagreb: Globus, 1996. (odabrana poglavlja)</p> <p>Harrison, Mark. Disease and the Modern World. 1500 to the present day. Cambridge: Polity press, 2004. (odabrana poglavlja)</p> <p>Porter, Roy. The greatest benefit to mankind. A medical history of humanity from antiquity to the present. London: Fontana Press, 1997. (odabrana poglavlja)</p> <p>Ravančić, Gordana. Vrijeme umiranja: Crna smrt u Dubrovniku 1348-1349. Zagreb: Hrvatski institut za povijest, 2010. (odabrana poglavlja)</p>	
Dopunska	<p>Buklijaš, Tatjana. „Kuga: nastajanje identiteta bolesti.“ Hrvatska revija 2(2002): 90–94.</p> <p>Buklijaš, Tatjana. „Bolest i stigma: tragom lepre u našim krajevima.“ Hrvatska revija 1(2001): 108–110.</p> <p>Buklijaš, Tatjana. „Kolera: nova bolest u doba revolucija.“ Hrvatska revija 3(2003): 90–93.</p>	
<i>Način ispitivanja i ocjenjivanja</i>		
Polaze se DA	Isključivo kontinuirano praćenje nastave NE	Ulazi u prosjek DA
Preduvjeti za dobivanje potpisa i polaganje završnog ispita	<p>Redovito pohađanje nastave – prisutnost na najmanje 70% nastave prema studijskom programu i izvedbenom nastavnom planu;</p> <p>Uredno izvršene seminarske obveze – analiza izvora (pismeni radovi)</p> <p>Stjecanje minimalnog uspjeha od 35% tijekom nastave unutar zadanih nastavnih aktivnosti</p>	

Brojčana ljestvica ocjenjivanja studentskog rada je:

dovoljan (2) – 50–64,9%

dobar (3) – 65–79,9%

vrlo dobar (4) – 80–89,9%

izvrstan (5) – 90% i više

Način polaganja ispita

Način stjecanja ocjene:

1. **Nastavne aktivnosti** – 70% ocjene

o seminarske obveze – 20%

o kolokvij – 25%

o kolokvij – 25%

2. **Završni ispit** – 30% ocjene

usmeni ispit – 30% (za prolaz je nužno riješiti 50% ispita)

Način ocjenjivanja

Nastavne aktivnosti – seminarske obveze; 1. kolokvij (pismeni), 2. kolokvij (pismeni);

Završni ispit (usmeni)

Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava za prijenos bodova

VRSTA AKTIVNOSTI	ECTS bodovi - koeficijent opterećenja studenata	UDIO OCJENE (%)
Pohađanje nastave	1.2	0
Seminarski rad	0.56	20
Kolokvij-međuispit	0.70	25
Kolokvij-međuispit	0.70	25
Ukupno tijekom nastave	3.16	70
Završni ispit	0.84	30
UKUPNO BODOVA (nastava+zav.ispit)	4	100

Datumi kolokvija:

Datumi ispitnih rokova:

IV. TJEDNI PLAN NASTAVE

Seminari

#	Tema
1	Trepanacija u starom vijeku (slikovni izvori)
2	Hipokratova zakletva, Hipokratovi aforizmi
3	Tristan i Izolda (o stigmati leproznih)
4	Opis kuge u Boccacciovom Decameronu
5	Naputak za zaustavljanje kuge (19. stoljeće)
6	Amatus Lusitanus i liječenje sifilisa

7	Kolokvij
8	Recepcija Jennerove metode (karikature)
9	Zdravstveno prosvjeđivanje i Narodna čitanka o zdravlju
10	Naputak za sprječavanje kolere (19. stoljeće)
11	Epidemiološka tranzicija u Hrvatskoj
12	Španjolska gripa - hrvatski primjeri (Liječnički vjesnik)
13	AIDS - novinski članci
14	Kolokvij
15	Epidemije i umjetnost

Predavanja

#	Tema
1	Bolest u prapovijesti i prve epidemije
2	Hipokratova medicina i epidemije u starom vijeku
3	Lepra: bolest i društveni „identitet“ oboljelih
4	Kuga i Crna smrt
5	Mjere protiv širenja kuge
6	Epidemije u novom vijeku: „Kolumbijska razmjena“ bolesti
7	Kolokvij
8	Razvoj javnog zdravstva, interes država u liječenju bolesti
9	Od sušice do tuberkuloze
10	Kolera i razvoj bakteriologije u 19. stoljeću
11	Epidemiološka tranzicija
12	Španjolska gripa
13	AIDS - prva postmoderna epidemija
14	Kolokvij
15	Epidemije i društvo